

„Latyi” Rodolfóval táncolt

A magyar tenger titkai a Balaton szerelmesének új kötetében

NAGYKANIZSA Tudja, ki volt Sümeg Széchenyi-je? Hát a magyar Webb kapitány? És hogy Kossuth-díjas nevetetők, Latabár Kálmán, „Latyi” több nyarat Siófokon töltötte?

Ha a válasz igen, akkor már biztosan olvasta Kovács Emőke, a Veritas Történetkutató Intézet és Levéltár tudományos munkatársának Balatoni impressziók – sorsok, helyek, történetek című könyvét. Ha nem, akkor pedig érdemes elolvasnia – a kötet nagykanizsai bemutatóját nemrég tartották a Halis István Városi Könyvtárban.

A szerző, Kovács Emőke polgári foglalkozását tekintve történész, az intézet dualizmus kori kutatócsoportjának munkatársa, a Gulag-élmény szakmai vezetője. Somogyi, kaposvári „lányként” – ahogy ő fogalmaz – pedig a Balaton szerelmese (gyerekként Fonyódligeten töltötte a nyarakat), s a tó kulturális történetének szenvedélyes kutatója.

A témában már több könyve született: 2007-ben a 19. századi Balaton világa, 2013-ban A régi idők Balatonja (mely egy évre rá Fitz-díjat kapott), majd 2016-ban a Régi Balaton.

– Számomra a Balaton a kikapcsolódást jelenti, nemcsak a szó klasszikus értelmében, hanem kutatóként is, mert oldja azokat a nehéz témákat, amelyekkel egyébként foglalkozom, tehát a magyar tenger egyfajta menedék is számomra – mondta lapunknak adott interjújában. – Persze nem lennék történész, ha a Balatonról megtudott adatokat, történeteket ne akarnám

Kovács Emőke a Balatoni impressziók – sorsok, helyek, történetek című könyvével

Fotó: ZH

közkinccsé tenni. Gimnázium után az ELTE Bölcsészettudományi Karán tanultam tovább, és magyar–történelem szakon diplomáztam. Akkor kezdtem foglalkozni a balatoni tájrodalommal, ami tovább tereteljesedett, amikor 2010 és 2015 között a siófoki Balatoni Regionális Történelmi Kutatóintézet, Könyvtár és Kálmán Imre Emlékház igazgatója voltam. A Balatoni impressziók előzményének tekinthető Régi Balaton című munkámban a 19. századi Balaton történetébe nyújtottam bepillantást. Ez az időszak a kor szépsége, tisztasága, a kibontakozó balatoni élet miatt különleges. A második részből különösen szeretem az endrédi csipkészők sikertörténetét, Simon Böske késztheti szépségkirálynő szerény-

Nőként Belházy Bimbi úszta át először a tavat

ségét, Belházy Bimbi, az első Balaton-átúszó nő kitartását, a balatoni mítoszok mesészerű, fantáziadús világát. Céлом, hogy olyan balatoni sikertörténeteket, sorsokat mutassak be, amelyek a 21. században is példaeértékűek lehetnek. Fontos hangsúlyozni, hogy nem helytörténész vagyok, tehát nem az egyes települések történelmi vonatkozásait tárom fel, erre vannak kiváló, „igazi” helytörténészek, akikkel egyébként gyakran együttműködöm és jó a kapcsolatom. Én úgynevezett szintetizáló történész vagyok,

aki a Balatonnal kapcsolatos nagy összefüggéseket, jelenségeket igyekszik feltárni.

A szakember néhány érdekességet is megemlített legújabb könyvéből. Például azt, hogy a siófoki fürdőtelepet sok művész, színész, író kedvelte: Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula, Rejtő Jenő és Kabos Gyula mellett a Latabár dinasztia tagjai. Latabár Kálmán még táncolt is a legendás búvárszel, Rodolfóval a tó partján.

De Kovács Emőke írt Sümeg Széchenyijéről, Ramassetter Vince borász-kegyszőlőiről is, aki sokat adott Sümegnek, s borteremelőként ugyancsak kiemelkedő teljesítményt nyújtott a Somlón, Csobáncon és Badacsonyan. Pár oldallal arrébb pedig az is kiderül, ki volt a magyar Webb kapitány: Szekrényessy Kálmán, aki a La Manche csatornát 1875-ben átúszó Matthew Webb kapitány példája nyomán 1880 augusztusában átúszta a 17-18 Celsius-fokos Balatont. Erőmes volt: az olasz király unokahúga, Rappavetta Margit is tantója volt a hőstettnek, s virágcsokorral köszöntötte a parton a bajnokot – majd hamarosan egybe is keltek.

Kovács Emőke végül arról beszélt: izgalmas kérdés, hogy a Balaton milyen szerepet töltött be a magyar nemzet tudatában a 19. században, s milyen Trianon után, amikor Magyarország elveszíti tengerét, magaslati üdülőhelyeit, fontos turisztikai célpontjait. Egyetlen fontos – ahogy ma mondanánk – desztinációként csak a Balaton marad meg, mely így felszállóba kerül.

De ez már egy következő kötet témája lesz. **NA**